

ret til i næste folketingssamling at søge de nødvendige oprykninger af grønlandske tjenestemænd gennemført med virkning fra den 1. april 1964. Ordføreren for socialistisk folkeparti (*Vivike*) henviste til det modsætningsforhold, der efter hans opfattelse allerede fandtes mellem danskere og grønlændere i Grønland, og fandt, at indførelsen af det såkaldte fødestedskriterium ville forøge dette modsætningsforhold til ubodelig skade for udviklingen i Grønland, hvorfor hans parti ikke kunne stemme for lovforslaget, så længe dette indeholdt fødestedskriteriet.

Spørgsmålet om anvendelse af det foreslåede *fødestedskriterium* blev gjort til genstand for en nærmere undersøgelse af det af folketinget nedsatte udvalg, som i sin betænkning udtalte:

„Under behandlingen af lovforslaget har udvalget gjort det i lovforslagets § 85 indeholdte kriterium for afgrænsningen af de tjenestemænd, der skal betragtes som hjemmehørende i Grønland, til genstand for nærmere overvejelse, herunder med hensyn til, om kriteriet — det såkaldte „fødestedskriterium“ — kan siges at være foreneligt med grundlovens § 70. Efter forslaget er hovedreglen den, at en tjenestemand uanset fødested betragtes som hjemmehørende i Grønland, såfremt han ved ansættelsen eller antagelsen som aspirant har fast bopæl i Grønland. Fødestedskriteriet har derfor kun betydning for de tjenestemænd, der ved ansættelsen eller antagelsen som aspirant har fast bopæl uden for Grønland. Da imidlertid en på statistisk grundlag foretaget vurdering viser, at anvendelsen af det foreslåede fødestedskriterium på sidstnævnte gruppe tjenestemænd ikke vil give tilnærmelsesvis samme praktiske resultat som anvendelsen af et rent afstammingskriterium, må spørgsmålet om det foreslåede kriteriums overensstemmelse med grundlovens § 70, der har været nøje undersøgt af ministeriet for Grønland, efter det for udvalget oplyste besvares bekræftende. Der kan herved yderligere henvises til de i lovforslagets § 85, stk. 3 og 4, indeholdte dispensationsbestemmelser, hvorefter ikke blot en tjenestemand kan få status som ikke-hjemmehørende i Grønland, uanset at han ikke opfylder de almindelige betingelser herfor, men hvorefter det også kan besluttes, at en tjenestemands oprindelige status som ikke-hjemmehørende i Grønland ændres således, at han anses som hjemmehørende i Grønland.

Udvalgets *flertal* (udvalget med undtagelse af *Vivike*) er i øvrigt af den opfattelse, at det under hensyntagen til den fortsatte opbygning af det grønlandske samfund af rekrutteringsmæssige grunde må anses for nødvendigt og rimeligt, at der ydes de til Grønland udsendte tjenestemænd, der ikke er hjemmehørende i Grønland, et særligt løntillæg. Under hensyn hertil samt til, dels at spørgsmålet om afgrænsningskriteriet mellem hjemmehørende og ikke-hjemmehørende (udsendte) tjenestemænd i Grønland har været grundigt overvejet i Grønlandsudvalget af 1960, hvor der var enighed om det